Euthanasie en dementie

Haio: DE CORTE Sien , U.G.
Promotor: VANKRUNKELSVEN Patrik , KUL
Praktijkopleider: DE CALUWE Pieter , DE MEESTER Johan , HEYMAN Stephan , MOEYERSOONS Jean-Pierre

Context: Een arts kan in België slechts euthanasie uitvoeren op actueel verzoek van een handelingsbekwame patiënt of op basis van een voorafgaande wilsverklaring wanneer een patiënt onomkeerbaar buiten bewustzijn is. Bij gevorderde dementie is de patiënt handelingsonbekwaam, maar niet onomkeerbaar buiten bewustzijn. Hij belandt zo in een juridisch vacuüm, waarin noch aan een actueel verzoek, noch aan een voorafgaande wilsverklaring tot euthanasie gevolg kan worden gegeven. De Nederlandse wet-geving biedt wel ruimte voor euthanasie bij gevorderde dementie mits schriftelijk verzoek, maar artsen gaan er zelden toe over.

Onderzoeksvraag: Wat weerhoudt Nederlandse artsen van euthanasie bij gevorderde dementie op basis van een voorafgaande wilsverklaring? Hoe te voorkomen dat een uitbreiding van de Belgische euthanasiewet naar Nederlands voorbeeld dode letter blijft?

Methode: Deze masterproef wil aan de hand van literatuuronderzoek en kwalitatief survey-onderzoek inzicht geven in de drempels voor euthanasie bij gevorderde dementie. Een selecte gelegenheidssteekproef van acht Nederlandse artsen (huisartsen en SO’s, al dan niet gespecialiseerd tot SCEN-arts) met een verscheidenheid aan ervaring en attitudes werd geïnterviewd.

Resultaten: Principiële drempels worden nu reeds overkomen met behulp van het schriftelijk euthanasieverzoek. Persoonlijke drempels zijn onoverkomelijk en moeten in het belang van de patiënt vroegtijdig worden erkend en ontweken. De resterende procedurele drempels kunnen verlaagd worden door de uitwerking van een zorgtraject.

Conclusie: Vandaag is de euthanasieverklaring een statement zonder inspannings- of resultaatsverbintenis. Als engagementsverklaring tussen arts en patiënt heeft het mogelijk meer kans om ingewilligd te worden.